

I november 1968 hölls i London ett möte med rubriken ”Världsrevolutionen idag”, där Ernest Mandel (från Fjärde Internationalen) debatterade med Monty Johnstone, teoretiker från det brittiska kommunistpartiet. Nedan följer Mandels inledande debattinlägg.

Ernest Mandel

Trotskism eller stalinism?

Bara det faktum att Monty Johnstone är här ikväll för att debattera med mig om trotskismens problem i dag, bör i sig tas som bevis för vad trotskismen inte är. Jag tänker inte ifrågasätta intelligensen hos någon närvarande med att säga att trotskismen inte är kontrarevolutionär, att trotskisterna inte är fascistagenter och imperialistagenter eller annat nonsens. För om så vore fallet skulle den här debatten inte ägt rum, och många andra ting som hänt i världen de senaste åren skulle varit obegripliga.

En sak är trotskismen inte; nämligen en besegrad riktning inom arbetarrörelsen. Den är inte en mensjevnikliknande revidering av marxismen, vilken slutgiltigt krossats, som sades i Sovjetunionen på 15:e partikongressen 1927. Detta upprepades av den olycklige Nikita Sergejevitj Chrusjtjov vid SUKP:s * tjugonde partikongress 1956, och det har upprepats gång på gång i ett oräkneligt antal skrifter under kontroll av Stalinbyråkratin. Ty vore trotskismen verkligen en krossad, tillbakadragen, icke existerande, avlägsnad mensjeviktendens, varför skulle då någon vilja diskutera den? Varför är Monty Johnstone här för att debattera? Varför är Sovjetbyråkratin efter att ha krossat, förstört, tillintetgjort och besegrat denna tendens för fyrtio, trettio, tjugo och tio år sedan, varför är talesmän för dessa byråkratier i dag pressade att skriva böcker, pamfletter och artiklar, och att ständigt återkomma till detta problem? Varför har tre, fyra nya böcker publicerats i Sovjetunionen under de senaste tolv månaderna, om vår tendens är definitivt avsågad?

Så jag tycker, att det första vi bör göra i kväll är att återgälda historisk rättvisa till grundaren av Röda Armén och ledaren för oktoberresningen, som initierade till den första segerrika proletära revolutionen i ett helt land. På denna nittionde årsdag av Leo Trotskij's födelse, som sammanfaller med födelsen av Oktoberrevolutionen, lever i dag den politiska rörelse han startade, de idéer han stod för, de problem han försvarade, starkare än någonsin tidigare.

Idag finns en aktiv ungdomsrörelse. Tusentals unga människor över hela världen har kommit till insikt om trotskismen. Och detta är enda skälet till att Monty Johnstone från kommunistpartiet känner sig förpliktad att debattera med oss om trotskismen. Detta är enda skälet till att Sovjetbyråkratin tvingas producera en ström av tal, pamfletter, tidningsartiklar och böcker om Trotskij.

Trotskismen är i dag i huvudsak en ungdomsrörelse, en ungdomsrörelse som byggts upp och expanderat på fem kontinenter. Av exakt samma skäl tänker jag inte uppehålla mig det minsta vid den fråga som Monty J. ämnar tala en hel del om: vad Trotskij skrev eller inte skrev 1905, 1912, 1917 eller 1918. Jag vill klargöra från första början att detta är tämligen irrelevant för händelserna i den samtida revolutionära kampen. Tror verkligen någon, att 250.000 röstade för en trotskistisk presidentkandidatur i Frankrike, tror någon att en trotskistisk fackföreningsledare på Ceylon leder tiotusentals arbetare i stora strejker, tror någon verkligen att tiotusentals människor demonstrerar bakom banér, vilka en hel folkopinion i Japan i dag kallar trotskistiska, utifrån vad Trotskij skrev 1907 eller 1912?

Den överväldigande majoriteten av dessa människor har inte läst vad han skrev och är inte intresserade av att läsa allt detta – vilket är ett misstag från deras sida, därför att alla borde

* Chrusjtjovs ”hemliga tal” vid SUKP:s 20:e partikongress finns i svensk översättning på marxistarkiv.se, se: [Chrusjtjovs tal 1956](#). (SUKP är en förkortning för SovjetUnionens Kommunistiska Parti). – Red

vara intresserade av den revolutionära rörelsens historia – men helt riktigt ser de det som oväsentligt för huvudproblemet, vilket vi måste förstå och förklara: Vad är ursprunget, vad är roten till styrkan i världstrotskismen i dag varför samlas i världsskala tusen och åter tusen människor kring dess banér, och varför måste Sovjetbyråkratin och M.J., deras engelska språkrör, återuppta en debatt som de hoppades skulle ha avslutats med maskingevärskulor för trettio eller trettiofem år sedan under de ökända Moskvarättegångarna.

Jag vill ställa upp fyra huvudskäl till varför den trotskistiska rörelsen är starkare nu än någonsin tidigare, varför tusentals människor ansluter sig till den världen över, varför den har ett större antal, en större geografisk och politisk spridning än någonsin, även jämfört med tjugotalet när det fortfarande fanns en tendens inom kommunistpartierna och kommunistiska internationalen.

FÖRSTA ORSAKEN har att göra med koloniala revolutionens grundläggande problem, och utvecklingen framåt för s.k. underutvecklade och halvkoloniala länder. Stalinismen och stalinistiska partier, partier som kallar sig kommunistiska, följer fortfarande en mensjevnikisk eller halvmensjevnikisk politik. Det betyder, att de tror som de ryska mensjevnikerna trodde, att då dessa länder är efterblivna och därför att den industriella bourgeoisien inte fått politisk makt, så är den omedelbara strategiska uppgiften för arbetarklassen och fattigbönderna att på något sätt etablera enhet med nationella bourgeoisien mot feodala och halvfeodala krafter. Uppgiften för en sådan allians skulle vara att upprätta en regeringskoalition – en ”regering bestående av fyra klasser”, som det kallades i Kina mellan 1925 och 1927, en ”nationell front”-regering eller en ”nationaldemokratisk” regim som det kallas i Sovjetunionens kommunistiska partis nya officiella program.

Erfarenheterna har bekräftat vad Trotskijs teori om den permanenta revolutionen förutsade så tidigt som 1906. Det finns ingen väg ut för något ”underutvecklat”, kolonialt eller halvkolonialt land längs en sådan väg. Varje kamp som begränsar sig själv till en kamp mot feodala eller halvfeodala jordägare eller utländsk imperialism, samtidigt som man behåller den nationelle bourgeoisien vid makten, medan man vidmakthåller de kapitalistiska egendomsförhållandena och hindrar upprättandet av proletariats diktatur i allians med fattigbönderna, kommer ovillkorligen att lämna dessa länder efterblivna, stagnerade, exploaterade och överexploaterade av internationellt och nationellt kapital. En sådan politik kommer inte att förmå att dra upp de miljoner som befolkar dessa länder ur deras urgamla misär.

Erfarenheten har också lärt oss en ännu värre läxa. Tusen och åter tusentals kommunister i Brasilien 1964, i Irak 1953 och femhundra tusen kommunister i Indonesien 1965 tvingades att betala med sina liv för illusionen att det var möjligt, önskvärt eller nödvändigt att etablera varaktiga koalitions- och samarbetsförhållanden med borgerliga och halvborgerliga politiska krafter. Ett sådant underordnande och offer för självständig masskamp kan bara leda till förkrossande nederlag för arbetarklassen och fattigbönderna.

Trotskismen lever och växer, vinner nya medlemmar, drar till sig nya tendenser och bygger nya partier i de efterblivna länderna, därför att den kämpar för denna grundläggande revolutionära lag. Det finns ingen väg ut för koloniala och halvkoloniala länder utom den permanenta revolutionens väg. Vidare finns ingen möjlighet att uppnå nationell frigörelse, verkligt oberoende från imperialismen, utan att man kastar borgarklassen över ända tillsammans med den utländska imperialismens agenter och de feodala och halvfeodala jordägarna. Det finns ingen möjlighet att frigöra folket, bönder och arbetare utan att ha byggt upp en arbetarstat. Endast i de länder där så har hänt – Kina, Cuba, Nordvietnam och som pågår i Sydvietnam – finns möjlighet till sociala och ekonomiska framsteg. Överallt där detta har hindrats att inträffa – p. g. a. att kommunistpartierna följt Moskva linjen en stalinistisk

mensjevism – har det resulterat i nederlag, olycka, tårar och blodsutgjutelse för arbetarna i dessa länder.

Just denna samtida verklighet, snarare än citat från 1907, 1917 eller 1921 måste klargöras för alla som vill förstå vad som pågår inom denna del av världsrevolutionen. För trotskistiska rörelsen, för revolutionära marxister över hela världen, var det ett ögonblick av rättfärdiggörande när den permanenta revolutionens främsta idé – enda vägen till seger för de s.k. efterblivna länderna är en socialistisk revolution – övertogs av de kubanska revolutionärerna och proklamerades i 2:a Havannadeklarationer, efter första segerrika revolutionen inom västra hemisfären. Denna händelse bevisade, att Leo Trotskij och Fjärde Internationalen hade hundra procent rätt i sin strategi för s.k. underutvecklade länder.

DEN ANDRA ORSAKEN till trotskismens framväxt i världsskala, är att vi står lika fullständigt och villkorslöst för den revolutionära vägen till socialism i de industrialiserade imperialistländerna, som mot den reformistiskt parlamentariska vägen som försvaras av kommunistpartierna i Västeuropa, Japan, Nordamerika, Australien och Nya Zeeland. Då vi påstår att vi följer den revolutionära vägen, innebär detta inte att vi är anhängare av statskupper eller äventyrspolitik, att tro att några hundra människor här eller där kan rycka åt sig makten, oväntat utan att någon tar notis, i de utvecklade kapitalistiska länderna. Borgarklassen i dessa länder representerar en avsevärd makt. Den har politisk erfarenhet, den har fördelen av en politisk tradition och politisk kontinuitet. Dess grepp om dessa länder beror inte helt och fullt på tillgången till repressiva medel – armé och polis utan snarare på det ideologiska och politiska inflytande den utövar på småbourgeoisin och även på en del av arbetarklassen själv.

Vår klara och kompromisslösa ståndpunkt till förmån för den revolutionära vägen mot socialismen uttrycks väsentligen i tre punkter.

För det första: oberoende av mänsklig vilja och grupper eller partiers kontroll utvecklas periodvis förrevolutionära situationer i industrialiserade länder. Vid dessa tillfällen av revolutionära uppsving, leder de objektiva situationerna oundvikligen till aktioner i storformat inom arbetarklassen – generalstrejker och fabriksockupationer – vilka helt klart går utanför begränsade kamper för direkta lönekrav och förbättrade arbetsplatsförhållanden.

Alla revolutionära partier och grupper som representerar den revolutionära förtruppen, är skyldiga att förbereda sig själva och de mest revolutionära inom arbetarklassen att ingripa varje timme, dag och vecka. Ty endast genom dessa periodiska uppsving inom massrörelsen visar sig möjligheten att kasta kapitalets makt över ända.

Man kan inte krossa kapitalet gradvis, man kan inte avskaffa en borgararmé bataljon för bataljon, man kan inte förstöra borgarnas makt bit för bit. Man kan genomföra dessa mål endast genom revolutionär massmobilisering, och revolutionära aktioner som dessa är inte möjliga när läget är ”normalt”. Revolutionära aktioner är möjliga endast under förrevolutionära situationer då spänningen i klasskampen nått sin höjdpunkt och klasskonflikterna är som skarpast. Partiet, förtruppen och klassen måste vara beredda att ingripa i detta ögonblick på ett avgörande sätt, för att sedemera leda genombrottet mot maktövertagandet och en segerrik socialistisk revolution.

För det andra: om man vill utveckla situationen då arbetarklassen vill veta vad som bör göras, när revolutionära förhållanden är för handen, måste man prioritera propaganda, agitation, och aktioner för övergångskrav. Speciellt huvudkravet om arbetarkontroll inom produktionen. Detta krav kröner alla andra krav från arbetarklassen i dess kamp för makt i de industrialiserade länderna. Att tro att den skolade arbetarklassen, dag efter dag, månad efter månad, år efter år, skurit bli medveten på något mystiskt sätt och kapabel till handling enbart

på basis av direkt fackliga krav o parlamentarisk politik, är detsamma som att tro på magi och mirakel.

Lenin sade, att den revolutionära politikens ABC och det revolutionära partiets plikt är att bedriva revolutionär propaganda även i perioder som ännu inte är revolutionära. Lenin påpekade, att just exakt detta skiljer ett revolutionärt parti från ett reformistiskt eller centristiskt parti. När revolutionen väl bryter ut, upptäcker många människor plötsligt sitt revolutionära sinnelag.

Men ett revolutionärt parti har den ständiga uppgiften att propagera för revolution, även om situationen ännu inte nått fram till en uppgörelse mellan klasserna. Dess arbete i detta avseende kan bli en pådrivande faktor för att öka den revolutionära medvetenheten.

För det tredje: tror vi att kampen för övergångskrav, för de krav som inte kan införlivas i ett normalt fungerande borgarsamhälle, inte skall föras uteslutande i propagandistisk bemärkelse. Varje tillfälle bör gripas, för att förmå arbetarklassen att ta upp kamp kring dessa krav. Längs alla vägar bör arbetarna dras med i den pågående kampen, klasskampen. Såvida arbetarna inte når erfarenhet genom kamp för dessa krav i delkamper, kommer de att bli oförmögna att dra allmänna slutsatser och generalisera sin åskådning på en hög revolutionär nivå. I annat fall kommer dessa krav att framstå som något från himlen fallande, vilket påtvingats utifrån eller förespråkats endast av små minoritetsgrupper.

Med tanke på ett avantgardpartis förpliktelser, jämfört med den kurs som franska kommunistpartiet drev i maj 1968, vill jag fråga. Monty Johnstone hur han tolkar följande citat av Lenin där han säger:

Kommer denna situation att vara länge, och i vilken grad kommer den att ytterligare tillspetsas? Kommer den att leda till revolution? Det vet vi inte, och ingen kan veta det. Det kommer endast *erfarenheten* av de revolutionära stämningarnas utveckling och av den avancerade klassens, proletariats, övergång till revolutionära aktioner att visa. Här kan det inte ens bli tal om några som helst "illusioner" överhuvudtaget eller om att vederlägga dem, ty ingen enda socialist har någonsin eller någonstades åtagit sig att garantera, att just det nuvarande kriget (och inte nästa), att just dagens (och inte morgondagens) revolutionära situation skall ge upphov åt en revolution. Här är det fråga om den för alla socialister mest obestridda och fundamentala plikten, nämligen plikten att påvisa för massorna att en revolutionär situation föreligger, att klargöra dess djup och räckvidd, att väcka proletariats revolutionära medvetande och revolutionära beslutsamhet, att hjälpa det att övergå till revolutionära aktioner och att för arbete i denna riktning skapa organisationer, som motsvarar den revolutionära situationen. (Lenin, "Andra internationalsens sammanbrott", skrivet i juni 1915)

Tag och jämför detta citat, vilket andas genuin bolsjevism, med agerandet i det franska, italienska, grekiska, belgiska och andra kapitalistländers kommunistpartier under de senaste tjugofem åren (för att inte gå ännu längre tillbaka i tiden, till förkrigsperioden) i synnerhet franska KP:s agerande i maj 1968, så förstår man både den grundläggande reformistiska karaktären hos dessa partier och orsaken till att tusentals unga rebeller ansluter sig till trotskismen i dessa länder.

DEN TREDJE ORSAKEN till trotskismens framväxt idag har att göra med den avgörande frågan om arbetardemokrati. Viktigaste historiska målet för dessa länder, vilka redan utplånat kapitalismen, är demokratiskt centraliserat arbetarstyre i motsats till de materiella privilegier och det politiska och ekonomiska monopol som utövas av byråkratin. Den byråkratiska ledningen är föremål för hat hos tusentals unga, kritiskt tänkande – intellektuella och avancerade arbetare i dessa efterkapitalistiska länder. Detta blev skriftligen bevisat under månaderna i Tjeckoslovakien 1968, när ovan nämnda befolkningsgrupper hade möjlighet att tala öppet, åtminstone delvis, om sina tankar och känslor.

De byråkratiska regimerna i dessa länder är en av huvudorsakerna till det minskade förtroendet för socialismens sak i den industrialiserade världen, vilket avskräcker ett mycket stort antal studenter, intellektuella och arbetare från att helhjärtat dras med till förmån för socialistiska revolutionen och kommunismen.

Jag syftar inte till ett fulländat socialistiskt samhälle, i betydelsen ett samhälle utan några sociala skillnader, där varuproduktion och penningekonomi har förtvinat. Sådana förhållanden kan inte existera i något östeuropeiskt land i dag och inte heller finns detta inbegripet i vår diskussion om dessa länders politiska situation och problem.

Vad som både är ett möjligt och oundgängligt krav i nuvarande situation, är vad jag kallar en politisk revolution, en serie ändringar i systemets överbyggnad, vilket kommer att påbörja eller tillgodose marxismens och leninismens elementära krav, på basis av proletariats diktatur, och som skall leda till byggande av det socialistiska samhället. I inget av Marx eller Engels arbeten kommer ni att hitta en enda mening som hävdar att proletariats diktatur betyder ett enda partis monopol på makten. Ni kommer inte heller att finna det minsta stöd för den avskyvärda föreställningen att proletariats diktatur betyder repressiv censur, inte mot icke existerande representanter för kapitalism och godsägarvälde, utan mot arbetarklassen. Dessa metoder har införts och fullbordats av stalinismen.

Kremlbyråkratins invasion i Tjeckoslovakien inte bara kränkte en liten nations och broderligt allierad arbetarstats suveränitet och oberoende. Det var i lika hög grad kriminellt ur andra aspekter. Invasionen identifierade ned kommunismen undertryckandet av demokratiska rättigheter, såsom arbetarnas, studenterna och de intellektuellas yttrandefrihet beslagtalandet av de tjeckoslovakiska arbetarnas rättigheter att själva rösta på resolutioner, att få dessa publicerade i sina fackföreningstidningar, att kritisera regeringen om man var oense med dess politik, och att kritisera skötseln av fabrikena; rättigheter som man återfått mellan januari och augusti 1968.

Dessa rättigheter var inte speciellt omfattande, och avsåg inte på långt när den fullständiga socialistiska demokratin man hade rätt till och eftersträvade. Lenin säger i Staten och Revolutionen, att under proletariats diktatur skall arbetarna ha tusenfalt större frihet att yttra sig och att organisera sig än de hade under den borgerliga demokratin.

Icke dess mindre indrogs dessa rättigheter, och hundratals soldater skickades till Tjeckoslovakiens socialistiska republik av just dessa skäl. Ett skamligt företag! Just därför måste vi trotskister återupprätta vad marxismen och leninismen verkligen står för, därför att stalinismens brott har för många arbetare förvridit marxismen-leninismens verkliga innehåll.

Socialistisk demokrati betyder mycket mer än arbetarnas självvunna rätt att fritt uttrycka sig utan statlig censur eller straff. Socialistisk demokrati betyder arbetarklassens självstyre på basis av demokratisk centralism. Detta betyder i sig att arbetarna skall sköta industrin, inte bara som individuella och separate enheter, utan ekonomin i sin helhet. Detta kräver att den nationella planeringen underordnas arbetarråden. Detta betyder, att arbetarklassens massor verkligen utövar makt, och bestämmer genom diskussion och beslut hur den årliga nationalinkomsten skall fördelas mellan konsumtion och ackumulation, vilket avser fördelningen mellan vad som produceras o används för direkta behov och det som avsätts och återinvesteras för framtiden. Om inte arbetarklassen äger och utövar dessa rättigheter kan det inte härska, vad den officiella propagandan än må trösta den med för dess; avsaknad av makt. Det är just därför att det trotskistiska programmet ihärdigt förespråkar en sådan demokratisk regim för arbetarklassen som det kommer att, vinna allt fler anhängare i Sovjetunionen och Östeuropa. Utvecklingstrenden där är mer och mer utvecklad mot en politisk revolution, utförd av massorna, mot det byråkratiska självhärskardömet godtycke.

FÖR DET FJÄRDE och slutligen är trotskismen i dag högst anmärkningsvärd för dess kompromisslösa internationalism. Efter augusti 1914 och än mer efter oktober 1917 påbörjade Lenin och Bolsjevikerna återupprättandet av de internationalistiska principerna och instrumenten vilka släpats i smutsen av de socialdemokratiska ledare som var för kriget och imperialismen. En av de bittraste frukter av den antimarxistiska teorin om socialismen i ett land, som Stalin var upphovsman till och påtvingade världskommunismen från 1924 och framåt, var våldförandet på och förräderiet mot internationella solidariteten i arbetarklassens kamp. Detta hån mot internationalismen kulminerade när Stalin sköt Komintern i sank 1943 som en eftergift till Churchill och Roosevelt.

Nu börjar den internationella stalinismens ledare och anhängare få smaka mer av dessa bittra frukter, som en konsekvens av att man underordnar arbetarrörelsens framsteg trånga och själviska diktat från Krembyråkratin. Ian ser de två största arbetarstaternas skrämmande skådespel mot varandra och även anspelningar på möjligheten till fiendskap mellan varandra. Situationen har uppstått, inte för att vare sig de sovjetiska eller kinesiska massorna önskar detta, utan som en logisk konsekvens av den ömkliga småbourgeoisens nationalistiska tendenser och utsikter att leda byråkratiska skikt till ledarställning inom dessa länder i dag.

Det sovjetiska ledarskiktet har t o ni gått så långt som till att stimulera och tillåta s k kommunistiska journalister att tala om ”den gula faran” och framställa det kinesiska folket som förledda av den nya Djinghis Khan” och som ett ”hot mot civilisationen”. Bara det faktum, att sådana ytterst reaktionära och rasistiska uttalanden kan komma från en regering och ett parti som fortfarande kallar sig kommunistiskt, visar bara graden av degenerering som dessa organisationer har undergått.

På höjden av sin makt skröt stalinismen över världskommunistiska rörelsens enhetliga karaktär, som upprätthölls med hjälp av ideologisk terror och uppmuntrande likformighet. I dag är detta ett passerat stadium. Den senaste Moskvakonferensen för de världskommunistiska partierna, visade hur långt upplösningen har gått. Det finns knappast två kommunistpartier i dag, med något mått av självstyre, som tänker lika och följer samma linje.

De strider mot varandra och hyser alla sorters skilda tendenser och fraktioner. Man kan räkna upp minst femton ”kommunisttendenser” i världsskala. Stalinisterna brukade förr förlöjliga den trotskistiska rörelsen för att vara drabbad av oavbruten fraktionering och splittring. De är tysta på den punkten i dag – av goda skäl! Ingen av splittringarna bland trotskisterna kan jämföras med de gigantiska klyftor som öppnats i den internationella kommunistiska rörelsen och som vidgats från år till år.

Konfronterad med den imperialistiska kontrarevolutionens enormt centraliserade makt på världsarenan, känner ungdomar och revolutionärer på alla kontinenter intensivt för behovet av en centralisering av sina egna styrkor. De kan inte förstå att polycentrismen och decentraliseringen, som karakteriserar världsstalinismen – där den revolutionära rörelsen och arbetarklassen i varje enskilt land lämnas att sköta sig själv och ingen befattar sig med internationella intressen och målsättningen i kampen för socialismen – är idealiskt. De kan inte inse detta, därför att det går mot traditionell marxism och leninism. De svarade så kraftfullt på Che Guevaras kända appell om ”Två, tre, flera Vietnam”, därför att detta hans rop reflekterar deras innersta behov av internationell samordning av deras antikoloniala, antiimperialistiska, anti-kapitalistiska ansträngningar. Che's sista budskap var väsentligen en uppmaning till central ledning världsrevolutionen. Detta förklarar varför Fjärde Internationalen som en ny revolutionär arbetarklassorganisation, bärande på det bästa av marxismens traditioner, vilken så många avvisat som överklig och utopisk, fångar och rör upp fantasin hos tusentals unga människor över hela världen. Den socialistiska revolutionen kan inte rycka fram och med säkerhet aldrig segra i världsskala utan att behovet av en revolutionär internationalism till-

fredsställs, en revolutionär internationalism som präglar medvetandet hos de kämpar som allvarligt strider för en bättre värld. Internationalismen som vi vill bygga som byggs, skall centraliseras, men inte byråkratiskt. Det var den stalinistiska typen av byråkratisk centralism som förfalskade centralismen, vilken inte hade något gemensamt med Lenins begrepp om organisering av arbetarklassens förtrupp och kläckte fram de desintegrerande och reaktionära tendenser i världskommunistiska rörelsens praktik. Historien kommer att bevisa att demokratisk centralism, som innebär frihet till diskussion, inte är ett absolut nödvändigt medium för att man skall kunna genomföra ett program och få till stånd en enad aktion mot klassfienden.

Detta är alltså trotskismens fyra stöttepelare i dag: den permanenta revolutionens teori och praktik, den revolutionära vägen till socialism genom arbetarklassens massaktioner i de avancerade kapitalistiska staterna, politisk revolution för socialistisk demokrati i Sovjetblocket och Kina samt proletär internationalism.

Fjärde Internationalen växer sig stark på alla kontinenter p g a att dess grundläggande idéer uttrycker de objektiva kraven på en världsrevolutionär process och därför att den fullföljer leninismens idéer, socialismen och kommunismen i vår tidsepok.

Debattinlägget publicerades i *International Socialist Review*, juni -70